

UMENÍM BÚRAME HRANICE

Through Art we Ruin Borders

ZÁVEREČNÁ KONFERENCIA PROJEKTU
5. december 2022

Úvodom *** At the beginning

- O projekte *** Project Overview
- O Zlatom Býku *** About Zlatý býk
- O Sovom hniezde *** About Owl's nest

Vytvorené inovatívne informačné kanály a produkty cestovného ruchu

*** Innovative informative channels and tourism products

- Mobilná aplikácia Zemplín región *** Mobile application Zemplin region
- Turistickí sprievodcovia – Tipy na výlety *** Tourist guides – Tips for trips
- Vytvorenie filmového dokumentu „Pradedo“ *** Creation of documentary film „Great Grandpa“

Prvá fáza realizácie projektu *** The first phase of the project implementation

- Úvodná otváracia tlačová konferencia *** Opening press conference
- Rekonštrukcia Zlatého býka *** Reconstruction of Zlatý býk
- Vybavenie Zlatého býka *** Equipment of Zlatý býk

Druhá fáza realizácie projektu *** The second phase of the project implementation

- Otvorenie Mestskej galérie Zlatý býk a Turistického informačného centra
*** Opening ceremony of the Municipal gallery of Zlatý býk and Tourist Information Center

Výstavy umenia *** Art exhibitions

- Zemplín bez hraníc (SK) *** Zemplin without borders (SK)
- Spoločné korene (SK) *** Common roots (SK)
- Výber z tvorby Ľudmily Lakomej-Krausovej (SK)
*** A selection from the work of Ľudmila Lakomej-Krausová (SK)
- Umenie nás spája (HU v SK) *** Art makes us closer (HU in SK)
- Výstava fotografií (SK) *** Photo exhibition (SK)
- Výstava známych zakarpatských sochárov (UA)
*** An exhibition of famous Transcarpathian sculptors (UA)
- Vianočná výstava (UA) *** Christmas exhibition (UA)
- Výstava Vasíľov (UA) *** Vasyls' exhibition (UA)
- Boží svet – je ako Veľká noc! (UA) *** The World of God – is like Easter! (UA)

Sympózia a výstavy vytvorených diel *** Symposiums and exhibitions of works

- Maliarske sympóziu na Slovensku *** Plein-air in Slovakia
- Maliarske sympóziu na Ukrajine *** Plein-air in Ukraine

Tvorivé dielne *** Workshops

- Jarné tvorivé dielne (SK) *** Workshops in spring (SK)
- Jesenné tvorivé dielne (SK) *** Workshops in autumn (SK)

Detké kreatívne tábory *** Children's creative camps

- Malí umelci v galérii (SK) *** The Little artists in the gallery (SK)

Úvodom

„Dobrý sused je lepší ako rodina,“ hovorili už naši predkovia. Platí to aj o hraničných susedoch, ktorých má Slovensko niekoľko. Na východe krajiny nás stokilometrová hranica delí od Ukrajiny, na juhu o niečo dlhšia od Maďarska. Je toho však oveľa viac, čo nás spája.

Vzájomné historicko–ekonomické prepojenie, ako aj ekonomicko – spoločenské vzťahy medzi Slovenskom, Ukrajinou a Maďarskom sú dôležitým predpokladom rozvoja cezhraničnej spolupráce. Hranica medzi východným Slovenskom a západnou Ukrajinou historicky neexistovala a je produktom dejinného vývoja 20. storočia. Slovensko vníma Ukrajinu a Zakarpatsko ako príležitosť pre obnovenie väzieb a spoločný hospodársky rozvoj.

Projekt cezhraničnej spolupráce Through Art we Ruin Borders financovaný z fondu Nástroja európskeho susedstva a štátneho rozpočtu svojimi výsledkami prispel k oživeniu týchto väzieb, k obnove kultúrnych hodnôt, k úsiliu zblížiť veľmi si blízke regióny, túžiace však po tom, aby sa mohli kedykoľvek voľne stretávať a vzájomne si pomáhať.

Dúfame, že prezentácia Zemplína, Zempléna a Zakarpatskej Ukrajiny rôznymi formami prostredníctvom výstupov projektu prispeje k zvýšeniu návštevnosti regiónov, k zintenzívneniu spolupráce v oblasti kultúry, k vzájomnému poznaniu a inšpirácii...

At the beginning

„The good neighbour is better than your family,“ used to say our ancestors. It can be also applied to border neighbours of which Slovakia has several. A hundred kilometers away border departs us from Ukraine in the east, a bit longer one from Hungary in the south. There is much more what makes us closer.

The mutual historical-economic connection as well as economic-social relations among Slovakia, Ukraine and Hungary are crucial prerequisite for the cross-border cooperation development. The border between eastern Slovakia and western Ukraine has not existed from historical point of view and is the product of the historical development of the 20th century. Slovakia perceives Ukraine and Transcarpathia as an opportunity for the renewal of ties and common economic development.

The project of crossborder cooperation Through Art we Ruin Borders, financed from the European Neighbourhood Instrument fond and the state budget, contributed with its results to the revival of these ties, to the restoration of cultural values, to the effort to bring together very much close regions longing to possibility to meet and help each other freely.

We hope that the presentation of Zemplin, Zemplen and Transcarpathian Ukraine in various forms through the project outputs will contribute to enhancing visits in regions, to intensify cooperation in the field of culture, to mutual knowledge and inspiration...

O PROJEKTE | ABOUT THE PROJECT

Názov projektu: Umením búrame hranice

Akronym projektu: THRU-ART

Číslo projektu: HUSKROUA/1702/3.1/0042

Vedúci prijímateľ: Mesto Michalovce

Financovanie projektu

- Celkové náklady projektu sú 1 296 729,25 € z toho výška grantu je 998 750,76 €

Trvanie projektu: X / 2019 – XII / 2022

Partneri projektu

- Mesto Michalovce, Slovensko – vedúci partner projektu
- Mesto Užhorod, Oddelenie medzinárodnej spolupráce a inovácií, Ukrajina
- Nezisková organizácia NOVUM - Informačné centrum pre inovácie a rozvoj, Ukrajina
- Mesto Sátoraljaújhely, Maďarsko

Name of project: Through Art we Ruin Borders

Project Acronym: THRU-ART

Reference number: HUSKROUA/1702/3.1/0042

Lead beneficiary: Town of Michalovce

Project financing

- The total cost of the Project is € 1 296 729,25 of which the grant amount is € 998 750,76

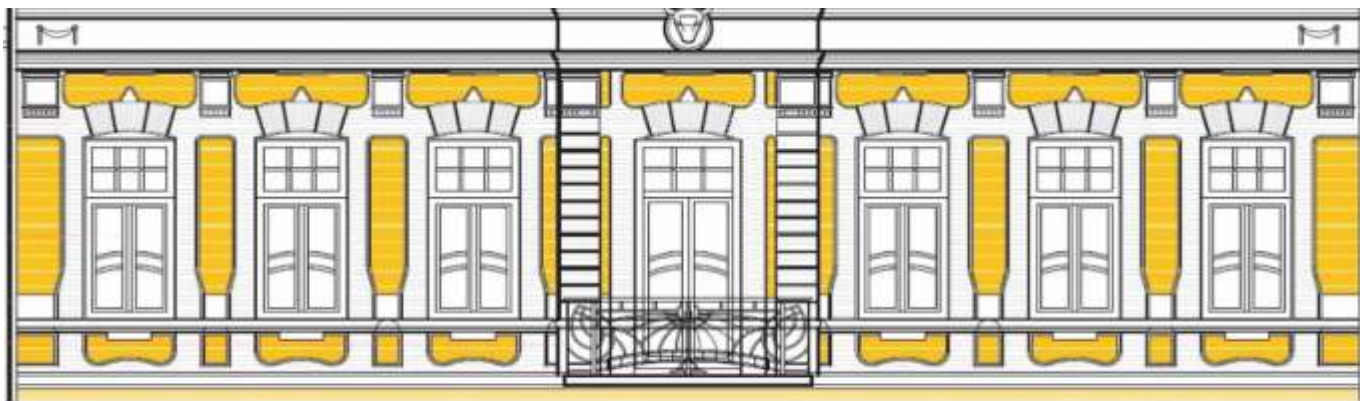
Project duration: X / 2019 – XII / 2022

Project partners

- Town of Michalovce, Slovakia – lead partner
- Department for international cooperation and innovations of Uzhgorod City Council, Ukraine
- Informational Center for Innovation and Development "NOVUM", Ukraine
- Municipality of Sátoraljaújhely, Hungary

Projekt
„Umením búrame hranice“
je realizovaný v rámci programu
ENI cezhraničná spolupráca
Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina
2014-2020 spolufinancovaného
z Európskej únie

PARTNERSHIP WITHOUT BORDERS

Co-financed by the
European Union

Projekt si kládol za cieľ zachrániť národné kultúrne pamiatky v meste Michalovce a v meste Užhorod, prinavrátiť im zmysluplný obsah a funkciu, vďaka projektu vytvoriť mestské galérie a profesionálne turistické informačné centrá európskeho štandardu.

Zámerom projektu bolo spájať ľudí prihraničných regiónov kultúrou, umením, spoločnou históriou, zviditeľni kultúrne dedičstvo regiónov ako základného piliera rozvoja cestovného ruchu.

Ambíciou projektu je zvýšiť návštevnosť galérií, vziať ľudí do kultúrneho diania inovatívnymi tvorivými formami, zvýšiť informovanosť o susedných regiónoch Zemplín, Zemplén a Zakarpátie.

The project's aim was to save the cultural heritage monuments in the town of Michalovce and the city of Uzhhorod, filling them anew with a meaningful content and function, thanks to the project, municipal galleries and professional tourist information centres of European standard would be established.

The project intended to unite the people of the crossborder regions through culture, art, common history, and promote the cultural heritage of the regions as a basic pillar of tourism development.

The ambition of the project is to increase the number of visits in the galleries, to draw people into cultural life through innovative creative forms, to raise awareness of the neighbouring regions of Zemplín, Zemplén and Zakarpattia.

O Zlatom býku

Budova Zlatého býka je neodmysliteľnou súčasťou pešej zóny nášho mesta. Jej história je úzko spätá s Gabrielom Strömplom, jedným z najbohatších obyvateľov Michaloviec danej doby, ktorý nechal postaviť nový poschodový hotel v rokoch 1905-1906 na mieste svojho zničeného domu. Odvtedy sa hotel s názvom Golden Bull stal najväčším a najreprezentatívnejším zariadením tohto druhu v celom meste. Samotná rodina Strömplovcov vlastnila aj niekoľko miestnych mäsiarstiev, a práve vďaka tomu, fasádu budovy zdobí zlatá hlava býka.

V rozsiahlych priestoroch tohto objektu sa nachádzala krčma, kaviareň s cukrárňou, hotelová reštaurácia, veľká sála na hostiny či tanečné zábavy, ubytovacia časť, nájomné priestory, kancelária, pekná terasa, garáže, autoopravovňa či čerpacia stanica. Vo veľkej sále sa konali rozličné schôdze predstaviteľov mesta a politických strán či spolkov, ale tiež zábavy a plesy. Počas svojej existencie zažila budova i obdobie „hodinového hotela“, hrali sa tu divadelné ochotnícke predstavenia, konali prvé zasadnutia komunistov po prevzatí moci či školenia členov ľudových milícií.

Budova je postavená v eklektickom slohu s prvkami secesie a je jednou z najkrajších budov v Michalovciach.

About Zlatý býk

The premises of Zlatý býk is an inherent part of the pedestrian town zone. Its history is closely linked with Gabriel Strömpl, one of the richest residents of Michalovce, had a new multi-storey hotel built in the years 1905–1906 at the place of his demolished house. From that time the hotel called “The Golden Bull” became the greatest and most representative facility of this kind in the whole town. The Strömpl family themselves owned also several local butcheries and just thanks to this fact the facade of the hotel is decorated with a gilded head of a bull.

In the vast space of this building there used to be a pub, cafe with pastry shop, hotel restaurant, a spacious hall for feasts or dance balls, accommodation part, premises for rent, offices, patio, garages, car servis or gas station. In the big hall there were various meetings of the town representatives and political parties or organisations as well as parties and balls. During its existence the building has experienced the period of „an hour hotel“, the volunteer theatrical performances were played here, the first communists’ meetings were held here after taking power or training members of the people's militias.

The building is built in an Eclectic style with elements of Art Nouveau and is one of the most beautiful buildings in the town of Michalovce.

O Sovom hniezde

Sovie hniezdo je architektonickou pamiatkou národného významu. Jeho budova je cenným príkladom objektov využívaných na hospodársku činnosť koncom 18. storočia. Veľa nevieme z histórie bývalého tajomného pivovaru a dnes kultúrneho a historického centra s názvom Sovie hniezdo. Stále nie je známe, kedy presne bola táto budova postavená. Hoci nápis na fasáde uvádza rok 1781, existujú listinné dôkazy, že v roku 1631 už pivovar v meste fungoval. Budova pivovaru dostala svoje meno podľa názvu hotela Sovie hniezdo, ktorý sa tu nachádzal na konci 19. storočia. Okrem pivovaru a hotela to bola stolárska škola, keramická škola a sklad, kde sa skladovalo obilie a vodka, vlna a bravčová masť. Bola to aj vínná pivnica, čo nie je prekvapujúce, pretože od 18. storočia bolo zakarpatské víno v Európe veľmi obľúbené. Vyvážalo sa do Pruska, Ruska a Poľska.

Podľa jednej z legiend Sovie hniezdo postavili väzni. Stavali nie vínnu pivnicu, ale väzenie s hrubými múrmi. Povráva sa, že v halách, kde sa dnes popíja víno, boli celý pre väzňov.

V čase vojnového konfliktu slúži toto miesto ako „Hot spot“ na účely poskytovanie humanitárnej pomoci pre utečencov prichádzajúcich z iných kútov Ukrajiny.

About Owl's nest

Owl's Nest is an architectural monument of national importance. Its building is a valuable example of facilities used for economic activities in the late 18th century. Much is unknown and mysterious in the history of a former brewery, and now a cultural and historical center called Owl's Nest. For instance it is still unknown when exactly this building was built. Although the inscription on the facade indicates 1781, there are documentary evidence that in 1631 the brewery was already been working in the city. The brewery building got its name from the name of the hotel Owl's Nest located there at the end of the 19th century. Besides the brewery and hotel it used to be a joinery school, a ceramic college, and a warehouse, which stored grain and vodka, wool and lard. There was a wine cellar there too and this is not surprising, as from the 18th century Transcarpathian wine was very popular in Europe. It was exported to Prussia, Russia and Poland.

According to one of the legends, Owl's Nest was built by prisoners. And they were building not quite a wine cellar but a prison with its thick walls. The rumor has it that in the halls where people could drink wine there were cells for prisoners.

During the war conflict, this place serves as a "Hot spot" for the purpose of providing humanitarian aid to refugees coming from other parts of Ukraine.

Úvodná otváracia tlačová konferencia - 10.12.2019

Mesto Michalovce, ako hlavný partner projektu *Umením búrame hranice* pozvalo partnerov projektu ako aj ďalších predstaviteľov mesta na spoločnú otváraciu tlačovú konferenciu pri príležitosti oficiálneho zahájenia projektu dňa 10. decembra 2019, ktoré sa konalo na Mestskom úrade v Michalovciach.

Cieľom tlačovej konferencie bolo predstaviť zámery, aktivity a časový harmonogram projektu, ako aj predstaviť všetkých partnerov projektu. Konferencie sa okrem domácich zástupcov vedúceho partnera mesta Michalovce zúčastnili aj zástupcovia mesta Užhorod, predstavitelia neziskovej organizácie NOVUM z Užhorodu a zástupcovia mesta Satoraljaujhely.

Opening press conference - 10.12.2019

Town of Michalovce, as a lead partner of the project *Through Art we Ruin Borders* invited project partners as well as the other town representatives to joint opening press conference to officially launch the project on December 10, 2019 which was held at the Municipal Office in Michalovce.

The objective of the press conference was to present intentions, activities and time schedule of the project, to introduce the all project partners. Besides the local representatives of the leading project partner from Michalovce, the conference was attended by representatives of the city of Uzhhorod, representatives of the non-profit organization NOVUM from Uzhhorod and representatives of the city of Satoraljaujhely.

Rekonštrukcia Zlatého býka

V rokoch 2020 až 2021 sa zrekonštruovala predná časť národnej kultúrnej pamiatky Zlatý býk. V jej priestoroch vznikla mestská galéria a moderné turistické informačné centrum.

Po kladnej verifikácii procesu verejného obstarávania sme s víťaznou firmou Reinter, s.r.o., podpísali zmluvu o dielo a 6. apríla 2020 odovzdali stavenisko. Firma pracovala aj počas núdzového stavu vyhláseného vládou SR pre COVID -19. V suteréne, ktorý sa prehĺboval, sa odstránili staré omietky, vykonala sa injektáž a spevnenili sa základy budovy. Vytvoril sa tak nový priestor pre päť samostatných miestností pre depozitár umeleckých diel. Na prízemí sa vybúrali priečky, osadili preklady a nové otvorové konštrukcie. Nezabudlo sa ani na bezbariérový vstup do budovy a prechody v interiéri, rozdelené medzi galériu a turistické informačné centrum, prístupný suterén výťahom, v celom priestore bola inštalovaná vzduchotechnika. Fasáda dostala nový nádych vďaka novo odliatym fasádnym bosážam ako aj novému náteru.

Reconstruction of Zlatý býk

During the years 2020 till 2021 the front part of the national cultural monument Zlatý býk was being reconstructed. In its premises there have been installed the municipal gallery and modern touristic information center.

After accepted verification of the public procurement process we signed the contract for the work with the winning company Reinter, s.r.o. and handed over the work site on 2020 April 6. The company was working even during the emergency state due to COVID-19 restrictions declared by the Slovak government. In the basement, which was being deepened, the old plaster was removed. The grouting was done and the foundations were strengthened. A new space was created for five separate rooms, the largest of which belongs to the depository of works of art. Partitions were demolished on the ground floor, lintels were installed as well as new open constructions. The barrier-free entrance to the building and moving around the interior, divided between the gallery and the tourist information center, or the basement accessible by elevator, were also not forgotten. The facade was given a new look thanks to newly cast facade bosses as well as a new coating.

Vybavenie Zlatého býka

Budova, ktorá do nedávnej minulosti slúžila na rôzne komerčné účely, sa premenila na novú mestskú galériu a turistické informačné centrum.

V rámci prvej fázy projektu sa okrem komplexnej rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky Zlatý býk zabezpečilo vytvorenie depozitu, vybavenie a zariadenie priestorov, inštalovanie kamerového a galerijného systému, nábytku, ozvučenia, prezentačného systému a potrebného IKT vybavenia.

V budove bolo nainštalované zabezpečovacie zariadenie, kamerové systémy s pripojením na monitorovací kamerový a záznamový systém mestskej polície v rámci preventívnych opatrení narušenia či poškodenia objektu.

Equipment of Zlatý býk

The building, which used to serve for various commercial purposes until the recent past, has been transformed into a new municipal gallery and tourist information center.

As part of the first phase of the project, in addition to the complex reconstruction of the national cultural monument Zlatý býk, the creation of a depository, the equipment and furnishing of the premises, the installation of a camera and gallery system, furniture, sound system, presentation system and the necessary ICT equipment were ensured.

The building was secured with monitoring equipment, camera systems connected to the monitoring camera and record system of the Municipal police as part of preventive measures against disturbance or damage to the building.

Otvorenie Mestskej galérie Zlatý býk a Turistického informačného centra (SK)

Po komplexnej rekonštrukcii časti budovy Zlatý býk získala jedna z najkrajších budov v meste nový šat. Slávnostné otvorenie nových galerijných priestorov a turistického informačného centra sa konalo 24. septembra 2022 a bolo spojené s vernisážou výstavy *Zemplín bez hraníc*.

Slávnostného otvorenia sa zúčastnil aj zástupca neziskovej organizácie NOVUM z Užhorodu.

Súčasťou tohto podujatia bola aj tlačová konferencia, na ktorej boli prezentované výsledky prvej fázy projektu súvisiace s ukončením rekonštrukcie priestorov budovy Zlatého býka.

Opening ceremony of the Municipal gallery of Zlatý býk and Tourist Information Center (SK)

After the complex reconstruction of part of the Zlatý býk building, one of the most beautiful buildings in the town got a new look. The opening ceremony of the new gallery premises and the tourist information center took place on September 24, 2022 and was connected with the opening of the Zemplin without borders exhibition.

A representative of the non-profit organization NOVUM, Uzhgorod, also took part in the opening ceremony.

Part of this event was also a press conference, which brought the interim results of the first phase of the project related to the completion of the reconstruction of the premises of Zlatý býk building.

Mobilná aplikácia Zemplín región

Pri príležitosti slávnostného otvorenia Mestskej galérie Zlatý býk bola oficiálne uvedená do života aj nová mobilná aplikácia *Zemplín región* vytvorená v štyroch jazykových mutáciách.

Nová aplikácia prináša používateľom a priaznivcom moderných technológií jednoduché riešenie ako online objavovať zemplínsky región a mať prehľad o aktuálnych podujatiach.

Užívateľské menu aplikácie pozostáva z tejto ponuky: miesta v okolí, podujatia, tipy na výlety, tipy na relax, 3D prehliadky a položky obľúbené. Vďaka virtuálnym prehliadkam si tak môžete prejsť celú galériu a zastaviť

Mobile application Zemplin region

On the grand opening of the Municipal gallery of Zlatý býk there was introduced the new mobile application *Zemplin region* for the first time created in four language mutations.

The new application brings to the users and fans of modern technology a simple solution such as online exploring of the Zemplin region and gain the overview of the current events.

The application user's menu comprises of the following options: places nearby, events, tips for trips, tips for relax, 3D previews, favourites. Thanks to the virtual previews you can go through the whole gallery and stop by any painting to learn some details.

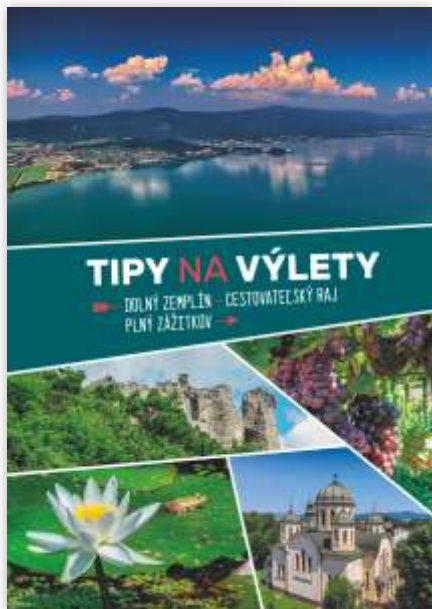
Aplikácia po nainštalovaní zobrazuje užívateľovi tzv. push notifikácie na pripravované, či plánované podujatia.

Mobilná aplikácia je prístupná na Google Play ako aj na App Store pre užívateľov platformy Android aj iOS. Stačí naskenovať QR kód a môžete objavovať krásy Zemplína.

After installing the application, it displays the users so-called push notifications for upcoming or planned the events.

The mobile application is accessible on Google Play as well as on App Store for the users of Android or iOS platforms. Just scan the QR code and explore the beauties of Zemplin.

Turistické sprievodcovia – Tipy na výlety

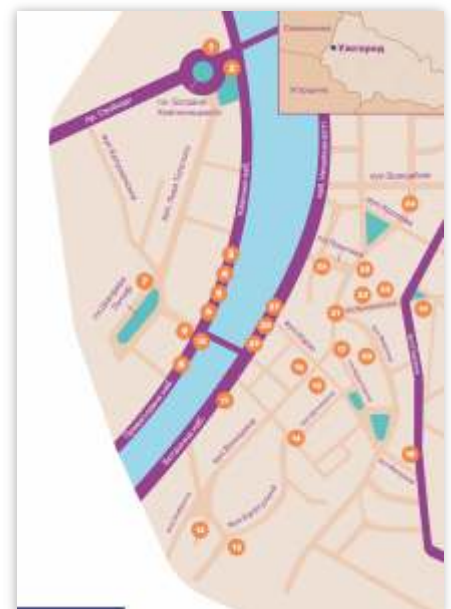
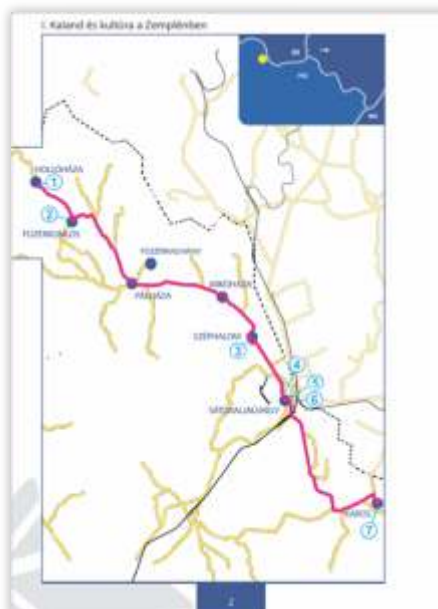
Súčasťou projektu bolo aj vytvorenie inovatívnych informačných kanálov a produktov cestovného ruchu. Každý z partnerov vytvoril propagačný materiál o svojom regióne s názvom *Tipy na výlety* v štyroch jazykových mutáciách (slovenská, maďarská, anglická a ukrajinská verzia).

Turistické sprievodcovia *Tipy na výlety* predstavujú regióny Zemplín, Zemplén a Zakarpátie prostredníctvom piatich rôznych ciest výletov. Každá cesta obsahuje popis, fotografie, mapu s vyznačenou cestou, tipy na ubytovanie, na stravovanie, či organizované podujatia a ďalšie služby na ceste. V brožúrach sa uvádzajú aj odkazy na pokračovanie ciest na Slovensku, Maďarsku a Ukrajine ako susediace regióny.

Tourist guides – Tips for trips

The part of the project was to provide the innovative information channels and tourist products. In addition to the already mentioned smart mobile application, a promotional material called *Tips for Trips* was created in four language versions (Slovak, Hungarian, English and Ukrainian versions).

Tourist guides *Tips for Trips* present the regions of Zemplin, Zemplén and Transcarpathia through five different road trips. Each trip includes a description, photos, a map with a marked route, accommodation tips, dining tips, events and other services along the way. In the brochures, there are also references to the continuation of the routes in Slovakia, Hungary and Ukraine as neighboring regions.

V roku 2018 sme si pripomenuli sté výročie založenia spoločného štátu nielen Čechov a Slovákov ale aj zakarpatských Ukrajincov. Čo spája susedné regióny Zemplín a Zakarpacie, o tom rozprávajú historici vo vytvorenom filmovom dokumente pod názvom *Pradedo*.

Obsahom filmového dokumentu je história a súčasnosť prihraničných regiónov, historici v ňom porovnávajú spoločné prvky v architektúre, kultúre, či historických faktoch. Pripomeňme si niektoré z nich:

Funcionalizmus typický pre architektúru v 20-tych a 30-tych rokoch minulého storočia je viditeľný na školských inštitúciách, na Gymnáziu Pavla Horova v Michalovciach a Československej škole v Užhorode.

Spoločným náboženským prvkom bol najmä fakt, že Michalovce patrili pod Mukačevské biskupstvo v Užhorode. Tieto dve mestá symbolicky spája 6000 tehál privezených z Užhorodu, z ktorých je postavená Bazilika Zostúpenia Svätého Ducha v Michalovciach, jej 4 obrazy na ikonostase písal užhorodský ikonopisec. Taktiež oltár Rímskokatolíckeho farského Chrámu Narodenia Panny Márie v Michalovciach pochádza z bývalého jezuitského kostola v Užhorode.

O spoločnej dávnejšej histórii svedčia aj rovnaké pozostatky tzv. rotúnd, teda malých kostolíkov z 11. storočia v partnerských mestách, ktorým sa vysvetľuje udomácnovanie kresťanstva v oboch regiónoch.

In 2018, we commemorated the centenary of the founding of the common state not only of Czechs and Slovaks, but also of Transcarpathian Ukrainians. What connects the neighboring regions of Zemplín and Transcarpathia is told by historians in the documentary film titled the *Great Granpa*.

The contents consist of the history and presence of the crossborder regions, while the common features in architecture, culture or history is being searched and compared by historians. Just to recall some of them:

The functionalism typical of architecture in the 20s and 30s of the last century is visible in educational institutions, at the Pavol Horov Grammar School in Michalovce and the Czechoslovak School in Uzhhorod.

The common religious element was mostly the fact that Michalovce belonged to the Mukachevo bishopric situated in Uzhhorod. These two cities are symbolically connected with 6000 bricks brought from Uzhgorod used for building the Basilica of the Descent of the Holy Spirit in Michalovce where its 4 images on the iconostasis were written by an iconographer from Uzhhorod. Also, the altar from the former Jesuit church in Uzhhorod was transferred to the Roman Catholic parish Church of the Nativity of the Virgin Mary in Michalovce.

As for earlier history, the same remains of the so-called rotundas, i.e. small churches from the 11th century, which explain the introduction of Christianity in both regions, can be found in both cities.

Zemplín bez hraníc (SK)

Prvá organizovaná výstava v priestoroch novootvorenej Mestskej galérie bola venovaná dielam autorov zo Zemplína, prezentujúca miestnych súčasných aj minulých umelcov.

V tvorbe umelcov sme mohli obdivovať komornú maľbu Štefana Bubána, dedinské zákutia Ľudmily Lakomej-Krausovej, krajinomaľby Andreja Doboša, Jozefa Fabinyho, Jána Háka, Petra Konečného, Štefana Makaru, Andreja Račka, Jozefa Saloňa, či Ladislava Zozuláka a v neposlednom rade krásu a ľudový kolorit Zemplína zachytenú Teodorom J. Moussonom.

POZÝVAME VÁS
NA VÝSTAVU

**ZEMPLÍN
BEZ HRANÍC**

24.9. - 31.10.2021

Výstava autorov Zemplína
zo zbierok Zemplínskeho múzea
v novootvorenej galérii Zlatého býka
Námestie osloboditeľov 10
v Michalovciach

VERNISÁŽ VÝSTAVY
24.09.2021 o 10:00 hod.

Partnerstvo bez hraníc
PARTNERSHIP WITHOUT BORDERS

The project is co-financed by the European Union

Všetci spomínaní umelci patria k významným tvorivým osobnostiam, ktorí vo svojich prácach prezentovali náš región s láskou k folklóru, k ľudovej architektúre, čarovným zákutiam a prírode nielen na Zemplíne, ale aj ďaleko za jeho hranicami.

Zemplin without borders (SK)

The first implemented exhibition in newly opened Municipal Gallery was dedicated to the works of authors from Zemplin as presenting the local artists from the past and present.

In the work of artists, we can admire the painting of Štefan Bubán, the village life of Ľudmila Lakomej-Krausová, the landscape paintings of Andrej Doboš, Jozef Fabiny, Ján Hák, Petr Konečný, Štefan Makara, Andrej Raček, Jozef Saloň or Ladislav Zozulák, and last but not least, the beauty and folk color of Zemplin captured by Teodor J. Mousson.

All these artists belong to important creative personalities who in their works presented our region with love for folklore, folk architecture, magical corners and nature not only beyond the borders of Zemplin, but also all over the world.

Spoločné korene (SK)

Novootvorené galerijné priestory Zlatého býka skrášľovali aj obrazy ukrajinských autorov. Výstava *Spoločné korene* bola druhou výstavou v rámci projektu *Through Art we Ruin Borders – Umením búrame hranice*.

Vystavované diela vytvorilo dvadsaťdva ukrajinských umelcov, medzi nimi napr. S. Alchowski, S. Biba, N. Fed'kovič, G. Gljuk, L. Hajdu, J. Herc, V. Kadar, A. Kaššay, O. Kondratiuk a iní.

Pestrá škála techník ponúkala žánrové obrazy, krajinomalby, portréty, expresívny umelecký štýl, ale tiež plastiku s názvom Slovenská pyramída od Bohdana Vsiľoviča Korža.

Medzi obrazmi sme mohli nájsť pohľady na mesto Michalovce, Zemplínsku šíravu, okolie Humenného, Brekov i Starinu. Nechýbali zátišia, kvety či motívy na hrane medzi realitou a fikciou.

Common roots (SK)

The newly opened gallery premises of Zlatý býk were beautified also by the paintings of Ukrainian authors. The exhibition *Common roots* was the second exhibition within the project *Through Art we Ruin Borders*.

The exhibited works were created by twenty-two Ukrainian artists, among them e.g. S. Alchowski, S. Biba, N. Fed'kovič, G. Gljuk, L. Hajdu, J. Herc, V. Kadar, A. Kaššay, O. Kondratiuk and others.

A wide range of techniques offered genre paintings, landscape paintings, portraits, an expressive artistic style, but also a sculpture called the Slovak pyramid by Bohdan Vsiľovič Korž.

Among the paintings you could find views of the town of Michalovce, Zemplínska šírava, the surroundings of Humenne, Brekov and Starina. There were still lifes, flowers and motifs on the border between reality and fiction.

Výber z tvorby Ľudmily Lakomej-Krausovej (SK)

V galerijných priestoroch bola od 7. marca 2022 inštalovaná tretia výstava. Tentokrát si tu záujemcovia pozreli výber z tvorby našej známej a obľúbenej regionálnej maliarky Ľudmily Lakomej-Krausovej.

Vo svojej tvorbe maliarka Zemplína zachytila prostredie, v ktorom žije, lásku k zemplínskemu folklóru, ľudovú architektúru i čarovné dedinské zákutia, z ktorých mnohé dnes už neexistujú. Patrí k tým výtvarníkom, ktorí vyhľadávajú inšpiračné podnety v najbližšom svete. Jej diela sú popretkávané vlastnými zážitkami z mladosti a dojmami z výprav za romantikou prírody. Krajinky, obvykle bez prítomnosti človeka, naplnia energiou životného optimizmu alebo zvláštnou nostalgiou. Prevažujúca lyrická transformácia prírody si našla svoj odraz v tvorbe na plátnach s kvetinovými zátišiami. Na plátna zobrazila aj krásu kostolíkov, drevených cerkví a už dvadsať rokov sa venuje aj písaniu ikon.

A selection from the work of Ľudmila Lakomej-Krausová (SK)

Another exhibition was installed in the premises of the Gallery Zlatý býk from March 7 2022. This was the third exhibition in a row in these premises, and this time, the visitors could see a selection from the works of our well-known and popular regional painter Ludmila Lakomej-Krausová.

In her work, the painter of Zemplín captured the environment where she lives, her love for Zemplín folklore, folk architecture and magical village corners, many of which no longer exist. She belongs to those artists who look for inspiration in the upcoming world. Her works are intertwined with her own experiences from her youth and impressions from expeditions in pursuit of the romance of nature. It fills the landscapes, usually without the presence of a person, with the energy of life's optimism or a special nostalgia. The prevailing lyrical transformation of nature found its reflection in the work on canvases with floral still lifes. She also depicted the beauty of churches and wooden churches on canvas, and she has also been writing icons for twenty years.

Umenie nás spája (HU in SK)

Návštevníci galérie Zlatý býk si od 20. apríla 2022 mohli pozrieť diela maďarských umelcov. Výstava s názvom *Umenie nás spája* bola v poradí štvrtou, ktorá sa konala v rámci projektu *Umením búrame hranice*. Organizátorom výstavy bol maďarský partner projektu, mesto Sátoraljaújhely.

Art makes us closer (HU in SK)

From April 20, 2022, visitors could view the works of Hungarian artists in the Municipal Gallery Zlatý býk. The exhibition entitled *Art makes us closer* was the fourth in a row, which was held as part of the project *Through Art we Ruin Borders*. The organizer of the exhibition was the Hungarian partner of the project, the city of Sátoraljaújhely.

Milovníci umenia si tu mohli pozrieť výber z tvorby pätnástich maďarských umelcov, medzi ktorými boli Árpád Bényi, Gábor Juhász, Zsigmond Karsai, Ágnes Máger, Miklós Mazsaroff, János Pető, János Szabó, Tibor Tenkács, Balázs Tepliczky, umelecký sklár - Bodrogi Albert, drevorezbár - László Égerházi, Géza Lavotha, enamelistka - Edit Morelli, učiteľ umenia - Pál Schweitzer a sochárka - Judit Zsin. Pestrá škála techník ponúkla žánrové obrazy, krajinky zachytávajúce krásu prírody, prostredie Zemplína, riek Bodrog a Tisa, obrazy evokujúce magické pocity a pocity snenia, portréty, figurálne maľby, sochy, drevorezby.

The art lovers could see a selection of the work of fifteen Hungarian artists, among whom, in addition to painters - Árpád Bényi, Gábor Juhász, Zsigmond Karsai, Ágnes Máger, Miklós Mazsaroff, János Pető, János Szabó, Tibor Tenkács, Balázs Tepliczky, as well as an art glassmaker - Bodrogi Albert, woodcarver - László Égerházi, Géza Lavotha, enamelist - Edit Morelli, art teacher - Pál Schweitzer and sculptor - Judit Zsin. A wide range of techniques offered genre paintings, landscapes capturing the beauty of nature, the environment of Zemplin, the rivers of Bodrog and Tisza, paintings evoking magical feelings and feelings of dreaming, portraits, figure paintings, sculptures, wood carvings.

Výber z tvorby autorov Zemplína (SK)

Výstava *Výber z tvorby autorov Zemplína* bola už šiestou výstavou v rámci projektu *Umením búrame hranice*. Výstava pozostávala z umeleckých diel, ktoré boli zakúpené z finančných prostriedkov projektu pre vytvorenie umeleckého fondu Mestskej galérie Zlatý býk v hodnote viac ako 25 tisíc eur.

Vystavované diela vytvorili umelci, ktorí sa narodili či pôsobili v našom regióne, prevažne v minulom storočí. Autormi zakúpených umeleckých diel sú: Vojtech Borecký, Štefan Bubán, Michal Čičvák, Andrej Doboš, Ján Doboš, Ľudovít Dobozy, Andrej Gaj, Mikuláš Gajdoš, Ján Grotkovský, Rudolf Hoffer, Ján Leško, Štefan Makara, Mikuláš Rogovský, Myron Špeník, Ladislav Zozulák. Medzi zakúpenými obrazmi je aj dielo „V parku“ od Teodora Jozefa Moussona.

Mesto bude aj vďaka vytvoreným veľkorysým priestorom depozitára v suteréne Mestskej galérie postupne budovať galerijný fond, ktorý bude tvoriť stálu expozíciu galérie s možnosťou jej zapožičania iným výstavným organizáciám na Slovensku či v zahraničí.

Selection from the works of the authors of Zemplin (SK)

The exhibition *Selection from the works of the authors of Zemplin* was already the sixth exhibition within the project *Through Art we Ruin Borders*. The exhibition consisted of works of art that were purchased from the financial resources of the project for the creation of the art fund of the Municipal Gallery Zlatý býk worth more than 25 thousand euros.

The exhibited works were created by artists who were born or worked in our region, mostly in the last century. These are the authors: Vojtech Borecký, Štefan Bubán, Michal Čičvák, Andrej Doboš, Ján Doboš, Ľudovít Dobozy, Andrej Gaj, Mikuláš Gajdoš, Ján Grotkovský, Rudolf Hoffer, Ján Leško, Štefan Makara, Mikuláš Rogovský, Myron Špeník, Ladislav Zozulák. Among the purchased paintings is the work "In the park" by Teodor Jozef Mousson.

Thanks to the generous space of the depository in the basement of the Municipal Gallery, the town will gradually build a gallery fund, which will form a permanent exhibition of the gallery with the possibility of lending it to other exhibition organizations in Slovakia or abroad.

MESTO A JEHO SPRÁVA

ŽIVOT V MESTE

FIRMY A PODNIKANIE

VOLNÝ ČAS A TURIZMUS

Hlasuj za najkrajšie foto

Pomôžte nám vybrať najkrajšie fotografie z nášho krásneho regiónu Zemplín do pripravovanej výstavy fotografií, ktorá bude v decembri 2022 v Mestskej galérii Zlatý býk.

Výstava fotografií (SK)

Sériu výstav v rámci projektu *Umením búrame hranice* uzatvára posledná výstava veľkoformátových fotografií prezentovaných v Mestskej galérii Zlatý býk pri príležitosti ukončenia realizácie projektu.

K výstavám umeleckých diel miestnych ako aj zahraničných umelcov sme zorganizovali aj výstavu fotografií miestnych profesionálnych aj amatérskych fotografov s tematikou nášho regiónu, pričom výber tých najzaujímavejších fotografií sme ponechali na verejnosť. Prostredníctvom formulára mali návštevníci portálu mesta možnosť vyberať spomedzi viac ako 100 zverejnených záberov z rôznych kútov Zemplína v rôznom prevedení.

Tridsať z nich, vytlačených na veľkoformátovej kovovej doske, zostane súčasťou galérie. Aj táto výstava bola príležitosťou pre prezentáciu umenia miestnych umelcov, ako aj nášho krásneho regiónu.

Photo exhibition (SK)

The last exhibition of large-format photographs presented in the Municipal Gallery of Zlatý býk on the occasion of the final conference of the project closes the series of exhibitions within the project *Through Art we Ruin Borders*.

Besides the exhibitions of the works of art of local as well as foreign artists we organised also the photo exhibition of the local professional and amateur photographers with the theme of our region, while we left the selection of the most interesting photos to the public. The visitors of the town's website could fill in the form to choose from more than 100 published shots from different part of Zemplín in different designs.

Thirty of them, printed on large-format metal board, become part of contemporary gallery. This exhibition was certainly an opportunity to present the art of the local artists as well as our beautiful region.

Výstava známych zakarpatských sochárov (UA)

Výstava známych zakarpatských sochárov sa konala v dňoch 10. – 21. decembra 2021 v Užhorodskej galérii umenia ako jedna z aktivít partnera projektu *Umením búrame hranice*.

Jedinečné sochy so znakom pravosti, zaoberajúce sa témou mytologizácie, slávnych ľudí, krásy alebo ženskosti, predstavili vo svojich dielach viacerí umelci. Korzh B.V. sa predstavil s tvorbou *Fort*, *Petros*, *Blyznytsia*, Tsubyna I.I. s dielami *Umelec Svida* a *Umelec Manaylo*, Pavlyuk V.L. vystavoval *Kováča* a *Mladého umelca*, Matl P.E. diela *Ohnivý* a *Narodenie*. Nesmeli chýbať ani Olasnovci a ich *Rodina* či *Bereginia* popri ostatných ich vystavovaných dielach. Demyan I.I. dotvoril výstavu svojim *Vozom času* a rovnako sme tam mohli nájsť aj *Pamätník Ševčenka* od M.M. Mykhailiuka.

An exhibition of famous Transcarpathian sculptors

An exhibition of famous Transcarpathian sculptors was held at Uzhhorod Art Gallery on December 10 -21, 2021 as one of the activities of the project partner *Through Art we Ruin Borders*.

Unique sculptures with a certificate of authenticity, engaged in the theme of mythologizing, famous people, beauty or femininity were presented by: Korzh B.V. with the creation of *Fort*, *Petros*, *Blyznytsia*, Tsubyna I.I. and his *Artist Svida* as well as *Artist Manaylo*. Pavlyuk V.L. presented *Kováč* and *Young Artist*, Matl P.E. the works *Fire* and *Birth*. The Olasnovs' and their *Family* or *Bereginia* were not to be missed, along with their other exhibited works. Demyan I.I. completed the exhibition with his *Chariot of Time*, and at the same time we could also find *the Ševčenko Memorial* by Mykhailiuk M.M.

Vianočná výstava (UA)

Vianočná výstava známych zakarpatských umelcov sa uskutočnila v čase od 23. decembra 2021 do 14. januára 2022 v Galérii umenia v Užhorode ako súčasť projektu *Umením búrame hranice*.

Výstava prezentovala diela umelcov: Nikita Volodymyr, Danylych Taras, Kuzma Borys, Gabda Vladislav, Usik Taras, Didyk Ivan, Pavlyshyn Volodymyr, Sima-Pavlyshyn Natalia, Svalyavchik Vasil, Vovchok Vasil, Shete Mykola, Malesh Mariana, Kinch Vitaly, Kirlyk Olena, Romanyuk Ivan, Gresko Yaroslav, Mitrik Maria, Korzh-Radko Lyudmyla, Hromoviy Olexandr.

Návštevníci mohli obdivovať svieže motívy prírody vo všetkých ročných obdobiach a oceniť ich špecifický lyrický obraz. Obrazy sú namaľované jasnými a výraznými farbami. Nájdete v nich usporiadanú abstrakciu bohatú na farby, rytmus, ktorá nepôsobí agresívne, ba práve naopak, pokojne. Širokú škálu námetov dopĺňali mysteriózne maľby s pocitom nostalgie.

Christmas exhibition (UA)

Christmas exhibition of famous Transcarpathian artists was held from December 23, 2021 to January 14, 2022 at Uzhhorod Art Gallery on December, as a part of the project *Through Art we Ruin Borders*.

The exhibition presented works by the following authors: Nikita Volodymyr, Danylych Taras, Kuzma Borys, Gabda Vladislav, Usik Taras, Didyk Ivan, Pavlyshyn Volodymyr, Sima-Pavlyshyn Natalia, Svalyavchik Vasil, Vovchok Vasil, Shete Mykola, Malesh Mariana, Kinch Vitaly, Kirlyk Olena, Romanyuk Ivan, Gresko Yaroslav, Mitrik Maria, Korzh-Radko Lyudmyla, Hromoviy Olexandr.

The visitors could admire the fresh motifs of nature in all seasons and appreciate their specific lyrical image. Paintings are made of bright and expressive. You can find there orderly abstraction rich in color, rhythmic, but not aggressive, warm and peaceful. The wide range of themes was completed with the mystery paintings with the feeling of nostalgia.

Výstava Vasiľov (UA)

Výstava Vasiľov bola ďalšou výstavou v Galérií umenia v Užhorode. Názov výstavy sa spája so 14. januárom 2022, kedy sa na Ukrajine oslavuje viacero veľkých sviatkov ako *Starý Nový rok*, cirkevné sviatky či Deň pamiatky Vasiľa Veľkého (ľudovo Deň sv. Vasiľa). Keďže výstava bola načasovaná práve na Vasiľa, sú na nej prezentované výlučne diela umelcov s rovnakým menom, napríklad Kohutych Vasiľ s dielami *Posledný lúč slnka*, *Corso*, *Ľudia nášho mesta*. Svalyavchuk Vasiľ prezentoval diela *Zimný priesmyk* a *Kostol v obci Rostock*. Od Vasiľa Vovchoka by sme našli viacero prác ako *Slnčný deň na Užhorode*, *Motív Chustu*, *Jesenný motív*, *Kvitnúca Verhovyna* či *Ľuťjanské lúky*. Zoznam umelcov vystavujúcich svoje diela s rovnakým menom doplnili Bobita, Gabdak, Olashin, Sochka či Filesh.

V tvorbe umelcov prevládal vzťah k vidieku a vernosť ľudovým zvykom s použitím olejov, ale aj akvarelov. Nechýbali ani experimenty s rôznymi technikami. Možné bolo rozpoznať také smery ako impresionizmus, kubizmus, modernizmus, konštruktivizmus a abstrakcionizmus. Medzi témami vystavených sôch, ktorým sa umelci venovali, boli večné témy rodiny, krásy, ženskosti.

Vasyls' exhibition (UA)

The next art exhibition was held at the Uzhhorod Art Gallery. The name of exhibitions is connected to the 14th of January in Ukraine celebrates several major holidays: *the "Old" New Year*, church holidays and the Day of Remembrance of Vasil the Great (popularly St. Vasil's Day, or simply Vasil). This exhibition was timed to Vasily. On which works of "Vasyl" are presented exclusively. Namely: Kohutych Vasyl, with the works *The Last Ray of the Sun*, *Corso*, *People of our city*. Svalyavchuk Vasyl, with works *Winter Pass*, *Church in Rostock village*. Vovchok Vasyl presented more of his works such as *Sunny Day on Uzhhorod*, *Khust motif*, *Autumn motif*, *Blooming Verkhovyna*, *Lyutyansky meadows*. The list of artists exhibiting their works with the same name of Vasyl was completed with Bobita, Gabdak, Olashin, Sochka or Filesh.

What prevails in the artists' works was connection to the countryside and loyalty to folk customs using oils as well as watercolours. There was also presence of experiments with various techniques. One can recognise such directions as impressionism, cubism, modernism, constructivism, and abstractionism. Among the topics of the exhibited sculptures that the artists addressed were perennial themes of family, beauty, femininity.

Boží svet – je ako Veľká noc! (UA)

Je známe, že okrem kognitívnych, estetických, komunikatívnych a iných funkcií, umenie má kompenzačné a psychoterapeutické vlastnosti, ktoré prekryjú nedostatok ľudskej sily, umožňujú lepšiu adaptáciu na zložitejšie podmienky prostredia a komfortu. A preto, aj napriek ťažkým časom pre Ukrajinu, umenie musí žiť a naďalej sa rozvíjať.

Ako súčasť projektu *Umením búrame hranice* sa v Galérii umenia v Užhorode 14. apríla otvorila výstava diel členov Zakarpatskej organizácie Národného zväzu umelcov Ukrajiny pod názvom *Boží svet – je ako Veľká noc!* Predstavili sa na nej umelci: Nikita Volodymyr, Danylych Taras, Kuzma Borys, Gabda Vladislav, Usik Taras, Didyk Ivan, Pavlyshyn Volodymyr, Sima-Pavlyshyn Natalia, Svalyavchik Vasil, Vovchok Vasil, Shete Mykola, Malesh Mariana, Kinch Vitaly, Kirlyk Olena, Romanyuk Ivan, Gresko Yaroslav, Mitrik Maria, Korzh-Radko Lyudmyla, Hromoviy Olexandr.

The World of God – is like Easter! (UA)

It is known that in addition to cognitive, aesthetic, communicative and other functions, art also has compensatory and psychotherapeutic properties that make up for the lack of human strength, allow better adaptation to complex environmental conditions and comfort. Therefore, even in this difficult time for Ukraine, art must live and continue to be developed.

As a part of the project *Through Art we Ruin Borders* at Uzhhorod Art Gallery on April 14, an exhibition of works by members of the Transcarpathian Organization of the National Union of Artists of Ukraine was opened, named *The World of God – is like Easter!* The following artists were presented at the exhibition: Nikita Volodymyr, Danylych Taras, Kuzma Borys, Gabda Vladislav, Usik Taras, Didyk Ivan, Pavlyshyn Volodymyr, Sima-Pavlyshyn Natalia, Svalyavchik Vasil, Vovchok Vasil, Shete Mykola, Malesh Mariana, Kinch Vitaly, Kirlyk Olena, Romanyuk Ivan, Gresko Yaroslav, Mitrik Maria, Korzh-Radko Lyudmyla, Hromoviy Olexandr.

Maliarské sympóziu na Slovensku (SK)

Maliarsky plenér odštartoval 29. mája 2022 so zastúpením pätnástich umelcov zo šiestich európskych krajín. Z Českej republiky pricestoval Ladislav Hodný a Ladislav Hodný jr., z Poľska Dominika Paczkowska. Maďarsko zastupovali Gabriella Stumpf a Gábor Juhász, Ukrajinu Mykhaylo Dovhan, Alina Slavhorodska a Mychaylo Serdyuk, za Srbsko sa zúčastnila Biljana Čurná Roman. Slovensko reprezentovali domáci maliari Ľudmila Lakomá-Krausová, Myron Špeník, Anna Matta, Peter Zelenák, Jarmila Sabová-Džuppová a Juraj Tkáčik.

Umelci väčšinu času strávili na Zemplínskej šírave, kde aj tvorili. Cieľom plenéru bolo nadviazanie priateľských kontaktov medzi maliarmi a zároveň zanechanie odkazu budúcim generáciám, aby prostredníctvom umeleckých diel spoznávali krásu mesta Michalovce, regiónu Zemplín.

Sympóziu vyvrcholilo 7. júna 2022 vernisážou vytvorených diel účastníkov. Obrazy, ktoré vznikli na sympóziu, účastníci venovali usporiadateľovi.

Plein-air in Slovakia (SK)

The plein-air started on May 29 2022 and six countries were represented with a total of fifteen artists. Ladislav Hodný and Ladislav Hodný Jr. represented the Czech Republic, Dominika Paczkowska came from Poland, Gabriella Stumpf and Gábor Juhász represented Hungary, Mykhaylo Dovhan, Alina Slavhorodska and Mychaylo Serdyuk represented Ukraine, and Biljana Čurná Roman participated for Serbia. Slovakia was represented by local painters Ľudmila Lakomá-Krausová, Myron Špeník, Anna Matta, Peter Zelenák, Jarmila Sabová-Džuppová and Juraj Tkáčik.

The artists spent time on Zemplinska sirava, where they created. The aim of the plein air was to establish friendly contacts between painters and at the same time to leave a message for future generations to learn about the beauty of the town of Michalovce, the Zemplin region, through works of art.

The symposium was highlighted on June 7 2022 with the vernissage. The paintings created at the symposium were donated to the organizer.

Maliarske sympóziu na Ukrajine (UA)

Maliarske sympóziu bolo súčasťou implementácie projektu v dňoch 8. – 14. augusta 2022 aj v čarovných Karpatoch. Skupina známych umelcov sa stretli v dedinke Pylypets v Zakarpatskom regióne, aby inšpirovali samých seba, aj ostatných.

Hlavných cieľom aktivity bolo podporiť propagáciu umenia v Zakarpatskom regióne, podporiť regionálnych umelcov, zvečniť jedinečnú krásu a veľkosť Karpát a prispieť k zlepšeniu vnímania a rozvoja kultúrneho potenciálu regiónu.

Sympózia sa zúčastnili uznávaní ukrajinskí umelci ako aj členovia Národnej únie umelcov Ukrajiny: Vasyl Svalyavchyk, Vovchok Vasyt, Olena Kondratyuk, Odarka Dolgosh, Viktor Chepynets, Svitlana Kyrlyk, Oksana Yadchuk-Machynsky, Volodymyr Hleby.

Plein-air in Ukraine (UA)

An artistic plein-air was held among the picturesque Carpathian mountains, as part of the implementation of the project in the period of August 8 – 14, 2022. A group of famous and restless artists went to the village of Pylypets, Zakarpattia region to be inspired and to inspire others.

The main goal of the event was to develop and promote the art in Zakarpattia region, to support of regional artists, who in their artistic works immortalize the unique beauty and greatness of the Carpathians, and to contribute to the improvement of the image and confirmation of cultural potential.

The honored artists as well as members of the National Union of Artists of Ukraine participated in the plein-air: Vasyl Svalyavchyk, Vovchok Vasyt, Olena Kondratyuk, Odarka Dolgosh, Viktor Chepynets, Svitlana Kyrlyk, Oksana Yadchuk-Machynsky, Volodymyr Hleby.

Jarné tvorivé dielne (SK)

Pri organizovaní tvorivých dielni pre ľubovoľných záujemcov z radov verejnosti sme mali obmedzené kapacity na 100 ľudí pre jednu tvorivú dielňu. Každá zo štyroch dielni trvala dva dni, za tento čas sa vystriedalo 10 skupín nadšených účastníkov všetkých vekových kategórií.

Tvorivé dielne boli zamerané na rôzne techniky ako servítková technika, výroba ornamentov, patinovanie, výroba šperkov technikou Tiffany, výroba ozdôb mokrým plstením z ovčieho rúna.

Prínos tejto akcie vystihla lektorka Mgr. Alena Niklasová:

„Myšlienka týchto tvorivých dielni je podľa mňa úžasná. Stretnú sa tu rôzni ľudia, rôznych vekových kategórií, ktorí radi tvoria. Účastníci sa naučia viaceré techniky a vytvoria niečo, čo ich poteší. Naozaj oceňujem ich zručnosť a šikovnosť, každý jeden výrobok, ktorý odchádza z tejto dielne, možno považovať za umelecké dielko.“

Workshops in spring (SK)

When organising the creative workshops offered to the public we had a limited number of participants of 100 people for one creative workshop. Each of the four workshops lasted for two days where 10 groups of enthusiastic participants of all ages changed.

The creative workshops focused on various techniques such as napkin technique, making ornaments, patination, making jewelry using the Tiffany technique, making ornaments by wet felting from sheep's wool.

The benefit of this event was described by the lecturer Mgr. Alena Niklasova:

„I think the idea of these creative workshops is amazing. Different people of different age groups who like to create can meet here. Participants will learn several techniques and make something what makes them happy. I really appreciate their skills, every single product that leaves this workshop can be seen as a work of art.“

Jesenné tvorivé dielne (SK)

Pre veľký záujem o účasť na tvorivých dielňach sa v mesiaci október 2022 zopakovala ponuka týchto žiadaných aktivít v rámci projektu *Umením búrame hranice* z programu ENI cezhraničná spolupráca Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina.

Ďalších sto záujemcov si na jesenných tvorivých dielňach mohlo opäť dekupážou, výrobou vlastných ornamentov a patinovaním ozdobiť krabičky, ktoré môžu slúžiť nielen ako ozdobný doplnok či darček, ale aj spomienka na tvorivé dielne.

Dobrá nálada pokračovala aj na ďalších tvorivých dielňach s náročnejšou technikou Tiffany, kde účastníci pod vedením lektorky Emílie Rudincovej vytvorili vlastnými rukami originálne šperky.

A v neposlednom rade práca s ovčím runom oslovila aj mladšie ročníky, pre ktorých to bola jedna z prvých takýchto skúseností využiť svoju fantáziu.

Autumn workshops (SK)

Because of high interest to participate in workshops in October 2022 the offer of these requested activities repeated within the project *Through Art we Ruin Borders* from the programme ENI crossborder cooperation Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine.

Next hundred participants interested in the autumn workshops could once again use decoupage, make their own ornaments or patina to decorate the boxes, which can serve not only as a decorative accessory or gift, but also as a memory of the creative workshops.

The good mood was still on the next workshops with more demanding Tiffany technique, where the participants under the guidance of lecturer Emilia Rudincova made the original jewelry of their own.

And last but not least, working with sheep's fleece was also appealing to the younger aged, for whom it was the one of the first such experience to use their imagination.

Malí umelci v galérii (SK)

Mestská galéria Zlatý býk počas letných prázdnin patrila projektovým kreatívnym turnusom pod názvom *Malí umelci v galérii*. Každého turnusu sa zúčastnilo pätnásť detí vo veku od sedem do pätnásť rokov. Malí umelci pracovali pod vedením lektoriek Anny Matty a Jany Andrejkovej, ktoré si pre deti pripravili program bohatý na rôzne techniky a aktivity. Najväčším zážitkom pre deti bolo jednoznačne maľovanie na plátno, pri ktorom zažívali pocit ozajstných umelcov – maliarov, ale aj o ostatné techniky bol neutíchajúci záujem. Práca s ovčím rúnom im priniesla nového kamaráta, ktorému vymaľovali domček z textilu a spravili z neho hlavného hrdinu svojho komiksu. Pri inštaláciách sa v skupinkách zamýšľali nad problémami, ktoré ich trápia, pričom sa snažili pochopiť silu umenia, ktoré môže na problémy sveta poukazovať, a tým napomôcť začať ich riešiť.

Výsledok svojej práce deti prezentovali rodičom počas záverečnej vernisáže v pripravenom videu, a tiež formou výstavy svojich originálnych prác. Výstavy odhalili rozmanitosť detskej tvorby, kreativitu a vnímanie problémov detskými očami.

The Little artists in the gallery (SK)

The summer holidays belonged to the project's creative children's camps named *The Little artists in the gallery*. Fifteen children aged from seven till fifteen participated in each camp. The little artists were guided by the lecturers Anna Matta and Jana Andrejková, who prepared a program rich in various techniques and activities for the children. The greatest experience for the children was definitely painting on canvas, during which they experienced the feeling of being a real artist - a painter, but the other techniques were not far behind either. Working with sheep's fleece brought them a new friend, for whom they painted a textile house and turned it into the main character of their comic. During the installations, they were dealing with the issues that bothered them in groups, while they understood the power of art, which can point out the problems of the world and thus help to start solving them.

The children presented the results of their work to their parents during the final vernissage in a prepared video, and through exhibiting their original works. The exhibitions revealed the diversity of children's creations, creativity and perception of problems through children's eyes.

PARTNERSHIP WITHOUT BORDERS

Co-financed by the European Union

Brožúra vznikla vďaka projektu „*Umením búrame hranice*“ X/2019-XII/2022
realizovanom v rámci programu ENI cezhraničná spolupráca
Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina
2014-2020 spolufinancovaného z Európskej únie

Táto brožúra vznikla s finančnou podporou Európskej únie.

Za obsah brožúry zodpovedá výlučne mesto Michalovce a tento obsah nemusí vyjadrovať názory Európskej únie.

Zostavilo: Mesto Michalovce, 2022

Fotografie: archív Mesta Michalovce, archív NOVUM, Mgr. Ján Majher

www.HUSKROUA-CBC.EU